

INSULA DE FOC

EDITURA PARALELA 45

Redactare: Mihaela Cosma
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMAS, ALEXANDRE

Insula de foc / Alexandre Dumas ; trad. din lb. franceză și note de Octavian Soviany. - Pitești : Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3301-9

I. Soviany, Octavian (trad.) (note)
821.133.1

Le médecin de Java, 1859, apoi sub titlul *L'Île de feu*, 1871
Alexandre Dumas

Copyright © Editura Paralela 45, 2020

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

ALEXANDRE
DUMAS

INSULA DE FOC

Traducere din limba franceză și note de
Octavian Soviany

Editura Paralela 45

De același autor, la Editura Paralela 45:

Stăpânul lupilor

Castelul Eppstein

Povestiri de ascultat noaptea

Cele o mie și una fantome

Căsătoriile lui Moș Olifus

Femeia cu colier de velur

Testamentul domnului de Chauvelin. O cină la Rossini

Gentilomii din Sierra-Morena. Iepurele bunicului

Cuprins

I. Uraganul	9
II. Doctorul Basilius	20
III. Pactul	37
IV. Moștenirea	54
V. Un singur mort și trei cadavre	64
VI. Căpitanul Noungal	77
VII. Un codicil ciudat	88
VIII. Consultația	101
IX. Tentative de plecare	111
X. Iluminatul	120
XI. Ducerea în ispită	129
XII. Îmblânzitorul de șerpi	137
XIII. <i>Meester-Cornelis</i>	148
XIV. Argalenka	158
XV. Dansatoarea cea albă	170
XVI. Noungal malaezul	186
XVII. Codicilul doctorului Basilius	204
XVIII. Medicul indian	215

XIX. Credința lui Argalenka	225
XX. Tatăl și fiica	250
XXI. Cora	255
XXII. Muntele Taikœkoie	265
XXIII. Țiganiii mării	287
XXIV. Templul	304
XXV. Leacul mai rău decât boala	317
XXVI. O dragoste în pustietăți	327
XXVII. Revelație neașteptată	332
XXVIII. Răpirea	343
XXIX. Răzbunarea	356
XXX. Ce i se pretinde unui datornic	367
XXXI. Vicienia e mai puternică decât forța	372
XXXII. Dumnezeu iartă	387
Epilog	391

I

Uraganul

Într-o seară a lui noiembrie 1847, unul dintre acele uragane teribile, care bântuie prin mările Indiilor și pricinuiesc de obicei necazuri insulei Java la întoarcerea musonilor, se abătu asupra orașului Batavia.

Vântul, care peste zi nu fusese decât vivace, începu să sufle în rafale spre șase seara. Marea se îngroșă și veni să se sfărâme mugind de digul care apăra portul.

Era o coaliție a tuturor elementelor împotriva omului și a înfăptuirilor sale.

Marea părea că vrea să invadeze orașul.

Era mai cu seamă înspăimântătoare priveliștea radei; în asemenea cataclisme ramura de palmier¹ a terorii îi revine întotdeauna mării.

Într-adevăr, valurile furioase, înalte cât casele, se rostogoleau asupra plajei mugind. Pânzele de apă, care treceau pe deasupra digului ca peste un banc de recife, ajungeau până la nave, le ridicau până la înălțimea acoperișurilor și le ciocneau unele de altele, făcând un zgomot cumplit.

Ploaia cădea în torente.

Era nouă seara.

¹ Simbol al victoriei.

A fost ora la care locuitorii Bataviei s-au refugiat în orașul de sus.

Batavia este alcătuită din două orașe suprapuse: unul în care se locuiește și se trăiește, iar altul în care se face comerț; mai există și un al treilea, pe care nu facem decât să-l amintim și căruia i se spune *Campong*-ul chinezilor.

Orașul de jos, așezat în fața portului, în mijlocul mlaștinilor înconjurate de o pădure de paletuvieri¹ care își scaldă adesea rădăcina în mare și care lasă, acolo unde se mai rărește, între ea și ocean, doar o bandă de teren care seamănă cu drumurile noastre pentru edecari, orașul de jos, pe care l-am pomenit, devine atât de insalubru când, odată cu lăsarea serii, vaporii nesănătoși și miamele putride se degajă din solul acela format doar din materii vegetale și animale în descompunere, încât nimeni nu se hazardază să-și petreacă noaptea prin preajmă.

De aceea, între orele șase și șapte, în momentul în care seara coboară din cer cu acea rapiditate specifică regiunilor tropicale, toți locuitorii își părăsesc factoriile, contoarele, prăvăliile unde au stat în timpul zilei pentru afaceri.

Clădirile guvernamentale, teatrul, instituțiile publice, locuințele europenilor sunt construite pe muntele ce domină rada și la adăpost, ca urmare a înălțimii la care sunt așezate, de duhorile pestilențiale care vin dinspre coastă.

Orașul chinez și malaez este situat pe coasta opusă a muntelui.

Furtuna era atât de grozavă încât, în ciuda pericolului ce amenința prăvăliile, care era de așteptat să fie găsite a doua zi distruse în întregime, așa cum se întâmplase deja în 1806, nimeni nu îndrăznește să-și părăsească locuința.

Singur, în ciuda ploii, în ciuda vântului, în ciuda strălucirii orbitoare a trăsnetului, un bărbat cobora panta rapidă care ducea din orașul de sus în orașul de jos.

¹ Arbuști tropicali caracteristici țărmurilor maritime mlaștinoase inundate în timpul fluxului.

Bărbatul acesta părea indiferent la spectacolul dezolant ce se desfășura în jurul lui.

Hainele îi erau ude leocă, ramurile copacilor îi biciuiau fața, bucăți de acoperiș se prăvăleau la tot pasul, amenințând să-l strivească în căderea lor, fără ca el să se arate preocupat de altceva decât de a-și dibui drumul la lumina fulgerelor, care uneau cerul și pământul prin șerpi gigantici de foc, și de a se feri la fiecare pas ca să nu fie răsturnat sau luat de furtună.

Coborî astfel până în radă, lăsă digul în stânga sa și, luând-o la dreapta, parcurse cheiul în toată lungimea lui.

Marea îl acoperea cu spumă în fiecare moment.

Ajuns la capătul cheiului, se opri pentru o clipă.

Aștepta un fulger.

Cerul se deschise și vărsă prin deschizătură o cascadă de flăcări, permițându-i necunoscutului să deslușească un drumeag îngust, pierdut printre băltoacele de apă sărată.

O porni pe drumeagul acela, mai merse cinci minute și se opri în cele din urmă în fața unei colibe de bambus, mai înaltă decât dughenele din orașul de jos, în jurul căreia erau îngrămădite o mulțime de baloturi și de pachete de toate mărimile, adăpostite sub acele enorme pânze gudronate numite prelate.

Bărbatul bătu la ușă.

Nu i se răspunse.

A încercat să forțeze ușa, dar aceasta a rezistat.

O asemenea rezistență păru să îl surprindă, căci în orașele arhipelagului indian majoritatea caselor au ușă numai de formă.

A cules de jos o bucată de lemn, pe care uraganul o adusese până acolo, rămășiță a vreunui acoperiș smuls de pe căpriori, și, folosindu-se de ea ca de un ciocan, a început să izbească în ușă cu niște lovituri atât de răsunătoare încât acopereau zgomotele furtunii.

O lumină firavă se strecură printre împletiturile de bambus de la primul etaj și o voce de femeie întreabă în olandeză:

— *Wie gaat daar?* (Cine-i acolo?)

— Deschideți! – spuse necunoscutul. Deschideți repede!

— Cine sunteți și ce doriți?

— Deschideți mai întâi. Vedeți și auziți ce timp îngrozitor s-a făcut. Nu e vremea parlamentărilor purtate la ușă.

— Nu pot deschide până nu aflu pe cine căutați și ce vreți. Pe o asemenea furtună și într-o noapte atât de cumplită nu se aleargă pe drumuri cu intenții prea bune.

— Intențiile mele sunt totuși cele mai sacre și mai nevinovate – răspunse necunoscutul. Soția mea este bolnavă, a fost părăsită de toți medicii din Batavia, de toți chirurgii navelor acostate în port și am venit să-i cer o consultație doctorului Basilius, căruia toată lumea îi laudă știința.

— Dacă pentru asta ați venit, atunci așteptați un moment.

Apoi femeia care vorbise îndepărtă barele de lemn și vergelele de fier care dovedeau că intrarea fusese baricadată cu o grijă deosebită, întredeschise ușa, întinse lampa de corn transparentă și împodobită cu picturi pe care o ținea în mână astfel încât lumina să cadă pe chipul necunoscutului.

La lumina lămpii putu să vadă că acesta era un bărbat de vreo douăzeci și cinci de ani, cu trăsături regulate, cu o fizionomie plăcută și atrăgătoare. În ciuda originii lui neerlandeze, un păr negru și lung îi încadra fața, punându-i în evidență pielea albă și mată. Ochii lui, de un albastru întunecat, cum este cel al safirului, deși înroșiți de veghe și lacrimi, erau plini de expresie. Era îmbrăcat după moda europeană, în haine curate, dar nu foarte noi. În ciuda vremii îngrozitoare, nu purta nici capă, nici mantie. Dar tocmai această toaletă sumară făcea să iasă în evidență eleganța ținutei și a taliei sale.

La vederea unui tânăr atât de frumos, care pe deasupra îi mai era și compatriot, era firesc ca olandeza noastră, o tânără și frumoasă frisonă în vârstă de abia optsprezece ani, care își păstrase și în arhipelagul Sondelor costumul național, boneta de argint aurit și juponul în culori vii, să devină mai puțin bănuitoare.

II

Doctorul Basilius

Văzând că ușa îi rezista, iar în casă se așternuse liniștea, Eusebiu se gândi că cel mai bun lucru pe care îl avea de făcut era să aștepte ca doctorul Basilius să iasă, așa cum promisese.

Atunci avea să i se înfățișeze și să-l călăuzească la Esther.

Furtuna continua.

Mugetele mării și șuierul vântului rămăseseră neschimbate.

Cât despre ploaie, ea cădea cu o asemenea violență încât norii păreau legați de pământ printr-o pânză de apă.

Dar durerea lui Eusebiu era atât de profundă, mintea lui era atât de departe de ceea ce se petrecea în preajma lui încât nici nu i-a dat prin cap să se adăpostească sub prelate și a rămas în voia uraganului.

De altfel, furtuna de afară era pe măsura furtunii din sufletul lui.

A așteptat așa timp de o oră.

Apoi, văzând că ușa rămâne închisă, că niciun zgomot din interiorul casei nu anunța că doctorul se pregătea să-și onoreze promisiunea, a început să bată iarăși, dar de data asta nu disperat, ci ca apucat de turbare. Dar totul a fost zadarnic. Descurajat, distrus, convins că tânăra olandeză abuzase de credulitatea lui și că doctorul Basilius nu avea de gând să se deranjeze pentru el, a pornit-o din nou cu tristețe pe drumeagul care ducea la chei, pe panta

pe care l-am văzut coborând, și a urcat iarăși spre orașul de sus. La jumătatea drumului s-a oprit, pentru a arunca o ultimă privire spre drumul ce-l străbătuse.

Până acolo unde vederea lui putea să ajungă, prin întuneric și prin potopul care se prăvălea din cer pe pământ, drumul era pustiu.

— Ah, mizerabilul! – strigă el cu brațele întinse, ca pentru a implora blestemul lui Dumnezeu. Are în mână salvarea unuia dintre semenii săi și nu-și întinde mâna în ajutor pentru că nu găsește pe cineva care să-i dea aur în schimbul unei vieți.

Apoi, purtându-și privirea prin toate punctele orizontului, adăugă:

— Sărmană Esther, ești așadar condamnată și nu voi găsi oare niciun suflet milostiv dispus să te smulgă morții care vrea să te ia la nici douăzeci de ani? Ah, vreau să lupt până la capăt, să-ți ocrotesc viața până când Dumnezeu însuși o să te smulgă din mâinile mele.

Apoi, ca și cum tocmai ar fi luat o decizie dificilă, lansându-se într-o cursă furioasă, Eusebiu parcurse restul drumului în câteva clipe și se duse să bată la ușa unuia dintre medicii cei mai faimoși din Batavia.

Nici acolo servitorii nu-l lăsară să pătrundă la stăpânul lor. Dar acesta îi auzi suspinele, strigătele și rugămintele și veni la el.

Eusebiu îi făcu cunoscută cererea lui.

— De ce boală suferă soția dumatăle? – îl întreabă medicul.

— Până acum a fost tratată de ftizie pulmonară – răspunse Eusebiu.

Medicul clătină din cap, merse la o masă, scrisese câteva rânduri pe o bucățică de hârtie, pe care i-o întinse tânărului.

— Du-ți soția mâine-dimineață la spital. Iată un bilet de intrare, cere pentru ea un pat în salonul D, iar eu îi voi da îngrijirile trebuincioase; dar nu vreau să-ți ascund că această boală, care în Europa este aproape întotdeauna mortală, n-a fost vindecată aici niciodată, deși empiristul acela de Basilius pretinde că poate lecuși până și ftizicii de gradul al treilea.

— Basilius! Mereu Basilius! – strigă Eusebiu, năpustindu-se afară din locuința doctorului, fără ca măcar să fi luat hârtia pe care i-o dăduse acesta. Ah, trebuie să vină, trebuie să o vadă, chiar dacă voi fi silit să-l ameninț cu moartea sau să-i aprind casa, pentru a-l face să iasă de acolo și a-l târi la patul lui Esther.

Iritat de propunerea de a-și duce soția la spital, Eusebiu era cât pe ce să revină la Basilius și să-și pună amenințările în aplicare, dar își dădu seama că plecase de lângă Esther de multă vreme, că în tot acel timp ea stătuse singură și că ar fi putut avea nevoie de îngrijiri grabnice.

Gândul că poate Esther îl chema, că el nu era acolo ca să-i răspundă și că sărmana făptură se gândise că a fost părăsită de singura ființă pe care o mai avea pe lume îi zdrobea inima.

Așa că, în loc să coboare spre port, se repezi fără ocol către orașul de sus.

Merse un timp de-a lungul zidurilor masive care înconjurau grădinile vilelor somptuoase în care locuiau bogații negustori olandezi, apoi se strecură în hățișul străduțelor infecte și noroioase locuite de evrei, care au la Batavia, la fel ca și chinezii și malaezii, cartierul lor separat.

Ajunse în cele din urmă dinaintea casei sale.

Era o colibă care fusese ridicată la început din bambus, dar, pe măsură ce se degradase, fusese cârpită cu resturi de pânză de corabie și de rogojină.

Nimic mai vrednic de plâns decât acea cocioabă.

Nu avea decât parter.

O lumină firavă se strecura printre împletiturile unei rogojini care servea în același timp și de ușă, și de fereastră.

Această lumină venea de la lămpița de noapte care ardea la căpătâiul bolnavei.

Zărind-o, Eusebiu tresări.

— Vai, Doamne – zise el –, așa firavă cum este, această lumină a avut o viață mai lungă decât sărmana mea Esther.

Spaima lui era atât de puternică încât tânărul șovăia să intre în casă.

În sfârșit, adunându-și toate puterile, ridică rogojina și, repezindu-se în odaie, alergă spre patul jalnic pe care zăcea Esther.

Tânăra femeie stătea nemișcată și părea adormită; avea ochii închiși, gura întredeschisă și parcă era fără răsufare.

Atunci un gând cumplit trecu ca un fulger întunecat prin creierul lui Eusebiu, care se grăbi să se aplece spre buzele lui Esther spre a-i asculta respirația, când un fel de râs batjocoritor care venea dintr-un colț al camerei îl făcu să tresară.

Se întoarse într-acolo și desluși în penumbră un bărbat așezat pe un taburet de bambus.

Bărbatul acela trăgea dintr-o pipă care, la fiecare aspirație, străpungea semi-întunericul, iscând un cerculeț roșu.

— Ei – făcu necunoscutul –, se pare că te-ai cam abătut din drum, tânărul meu prieten, căci, cât de departe ar fi casa lui Palétuviers de aici, te aștept de mai bine de o oră.

— Cine sunteți dumneavoastră, domnule? – întrebă Eusebiu stupefiat.

— Doctorul Basilius, la naiba! – îi răspunse omul cu pipa.

Eusebiu îl cercetă atunci cu privirea pe musafirul ciudat care se instalase la el.

Doctorul Basilius era un bărbat gras, scund și pântecos, ceea ce îndepărta orice bănuială legată de natura diabolică a misteriosului doctor, de vreme ce Satan e reprezentat de obicei ca fiind slab, înalt și subțire la trup.

Era greu să-i ghicești vârsta exactă; putea să aibă la fel de bine treizeci și cinci de ani și să pară mai bătrân, sau cincizeci și cinci și să pară mai tânăr.

Fața lui avea culoarea roșie a cărămizilor, așa cum se întâmplă cu oamenii de rasă albă, tăbăciți, vreme de ani îndelungați, de aerul mării și de fierbințeala soarelui de la tropice.